

**Stockholms
stad**

**Patientsäkerhetsberättelse
för
Elevhälsans medicinska insats
Psykologiska insats
Skolfam
Utbildningsförvaltningen
Stockholms stad
År 2022**

Datum 20230105

Ansvarig för innehållet: Margaretha Orvarsson Hannfors, Britta Hansen och Lovisa Nobelius
Diarienummer

Inledning

PSL 2010:659, SOSFS 2011:9 7 kap. 3 §

Patientsäkerhetsberättelsen beskriver 2022 års kvalitets- och patientsäkerhetsarbete inom elevhälsans medicinska och psykologiska insats på Stockholm stads skolor samt det hälso- och sjukvårdsarbete som bedrivits av Skolfams psykologer under 2022.

Innehåll

SAMMANFATTNING.....	3
GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SÄKER VÅRD.....	4
Övergripande mål och strategier.....	4
Organisation och ansvar.....	4
Samverkan för att förebygga vårdskador.....	4
Informationssäkerhet.....	5
En god säkerhetskultur.....	6
Adekvat kunskap och kompetens.....	6
Patienten som medskapare.....	6
AGERA FÖR SÄKER VÅRD.....	7
Öka kunskap om inträffade vårdskador.....	7
Stärka analys, lärande och utveckling.....	8
Avvikelser.....	8
Klagomål och synpunkter.....	9
Öka riskmedvetenhet och beredskap.....	9
MÅL, STRATEGIER OCH UTMANINGAR FÖR KOMMANDE ÅR.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.

SAMMANFATTNING

Mål:

Säkerställa att alla elever erbjuds medicinska insatser enligt gällande rutiner och riktlinjer med hög kvalitet och patientsäkerhet och att insatserna dokumenteras så att vården går att följa.

Utöka samarbetet med skolornas rektorer för att säkerställa att bemanning av skolsköterskor motsvarar skolans sammanlagda behov för att både kunna utföra det förebyggande och hälsofrämjande arbete enligt basprogrammet för Elevhälsans Medicinska Insats (EMI) på individnivå samt ha utrymme för att vara delaktig i skolans hälsofrämjande och förebyggande arbete på grupp- och organisationsnivå.

De viktigaste åtgärderna som vidtagits

Nytt digitalt journalsystem (Prorenata) infördes i mars 2022 och införandeprojektet pågick fram till 2022 års utgång.

Under året har en översyn och uppdatering av samtliga rutindokument genomförts samt nya rutindokument tagits fram för att öka kvalitet och patientsäkerhet.

Planerings- och utvecklingsarbete har genomförts och lett fram till att medicinska avvikelser fr.o.m. januari 2023 kommer att hanteras digitalt i journalsystemet.

Vaccinationsinsatsen mot covid-19 för barn 12-15 år har i samarbete med regionen slutförts i skolorna.

Rutiner för arbetet med Hälsobesök för nyanlända elever på START Stockholm har setts över och uppdaterats så att alla erbjuds en likvärdig vård med hög kvalitet och patientsäkerhet.

Kompensutvecklingsinsatser för att öka rektorernas kunskap om regelverk för och innehåll i EMI:s uppdrag och arbete, samt vikten av att bemanningen av skolsköterskor motsvarar skolans sammanlagda behov har fortsatt.

En blick framåt:

Säkerställa att alla elever får insatser enligt EMI:s basprogram och att insatserna utförs och dokumenteras enligt gällande rutiner så att vården går att följa.

Sträva efter att upprätthålla en hög vaccinationstäckning.

Planering och utvecklingsarbete pågår för införande av digital överföring av journaler från barnhälsovården (BHV) till skolhälsovårdsjournalen (EMI) med start hösten 2023.

Utveckla och förbättra samarbetet med regionens Hälso- och sjukvård och Socialtjänsten gällande barn och ungdomar med behov av utökat stöd från flera aktörer t.ex. psykisk ohälsa, ADHD, Autism samt problematisk skolfrånvaro.

GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SÄKER VÅRD

Övergripande mål och strategier

PSL 2010:659, 3 kap. 1 §, SOSFS 2011:9, 3 kap. 1-3 §

Det övergripande målet är att alla skolsköterskor och skolläkare har god kunskap och kännedom om styr- och rutindokument för att säkerställa att alla elever erbjuds likvärdiga medicinska insatser med hög kvalitet och patientsäkerhet enligt gällande rutiner.

Styr- och rutindokument uppdateras och implementeras fortlöpande enligt gällande lagar och förordningar.

Nya skolsköterskor och skolläkare erbjuds en individanpassad introduktion utifrån tidigare kunskaper och erfarenheter samt fortsatt stöd utifrån behov.

Utöka samarbetet med skolornas rektorer för att säkerställa att bemanningen av skolsköterskor motsvarar skolans sammanlagda behov för att både kunna utföra förebyggande och hälsofrämjande arbete enligt EMI:s basprogram på individnivå samt ha utrymme för att vara delaktig i skolans hälsofrämjande och förebyggande arbete på grupp- och organisationsnivå.

Organisation och ansvar

PSL 2010:659, 3 kap. 1 § och 9 §, SOSFS 2011:9, 7 kap. 2 § p 1

Utbildningsnämnden är vårdgivare för de insatser inom elevhälsan som omfattas av hälso- och sjukvårdslagen (HSL). Som vårdgivarens representant har avdelningschefen för Avdelningen för stöd kring lärande och elev-hälsa utsetts. Som verksamhetschef enligt HSL med medicinskt ledningsansvar och ansvar för anmälan enligt Lex Maria har en läkare på Enheten för elevhälsa utsetts. Under ledning av verksamhetschef enligt HSL genomförs ledning, styrning, planering, och uppföljning av patientsäkerhetsarbetet för EMI i samarbete med samordnande skolsköterskor/skolläkare samt i samarbete med systemadministratörer för det digitala journalsystemet.

Rektor har tilldelats ansvar för dimensionering och bemanning av skolsköterska samt för lokaler och utrustning för skolsköterska och skolläkare.

Medicinska avvikelser identifierade inom skolornas EMI hanteras och utreds av samordnande skolsköterskor och skolläkare på Centrala EMI i samarbete med verksamhetschef.

BUS-avvikelser gällande brister i samverkan mellan kommunens och regionens hälso- och sjukvård skickas till verksamhetschef för vidarebefordran till BUS-sekretariatet.

Samverkan för att förebygga vårdskador

SOSFS 2011:9 4 kap. 6 § och 7 kap. 2 § p 3

På övergripande nivå sker samverkan för barn och ungdomar med behov av stöd mellan regionens kommuner (med stöd av Storsthlm) och Region Stockholm via BUSSAM.

För att stärka samverkan mellan kommuner i Region Stockholm och regionens hälso- och sjukvård har under 2022 nya "Samverkansrutiner för hälso- och sjukvård, skola och förskola vid remittering, utredning och behandling av barn med misstänkt ADHD, autismspektrumtillstånd och intellektuell funktionsnedsättning i Stockholms län, 2022-09-29" tagits fram i ett samarbete mellan kommunerna och regionen.

Samverkan har skett mellan EMI (elevhälsans medicinska insats) och BHV (Barnhälsovården, Region Stockholm) för att möjliggöra en digital överföring av journaler från BHV till det nya digitala journalsystemet Prorenata fr.o.m. hösten 2023.

Samverkan har även skett mellan:

- Regionens barnsjukvård och vårdcentraler när det gäller remisser för kompletterande medicinska bedömningar, utredningar och behandlingar.
- Regionens hälso- och sjukvårdsförvaltning, vårdcentraler och Smittskydd Stockholm när det gäller hälsoundersökning och provtagning av nyanlända elever samt vaccinationer mot TBC och hepatit.
- Regionens hälso- och sjukvård, Smittskydd Stockholm och Länsstyrelsen när det gäller vaccination mot covid-19 för barn 12 - 15 år.
- Regionens hälso- och sjukvårdsförvaltning, BUP, BUMM, StorSthlm/Kommun-BUS och BUSSAM när det gäller remisser för bedömning och utredning under neuropsykiatrisk frågeställning.
- Regionens hälso- och sjukvårdsförvaltning, BUP, BUMM, vårdcentraler, StorSthlm/Kommun-BUS och BUSSAM när det gäller remisser för bedömning, utredning och behandling av psykisk ohälsa samt psykiatriska tillstånd.

Informationssäkerhet

HSLF-FS 2016:40, 7 kap. 1 §

Våren 2022 infördes ett nytt digitalt journalsystem (Prorenata) för skolsköterskor, skolläkare, skolpsykologer och Skolfams psykologer. Arbetet med att utveckla säkra och väl inarbetade rutiner för tilldelning, ändring och borttagning av behörighet till journalsystemet Prorenata för både direktanställda skolsköterskor, skolpsykologer och skolläkare samt för skolsköterskor och skolpsykologer som anlitas av bemanningsföretag påbörjades innan införandet av Prorenata och har därefter kontinuerligt utvecklats. Arbetet har varit resurskrävande och påverkat möjligheterna till utveckling av stöd till och kompetensutveckling av skolsköterskor och skolläkare negativt.

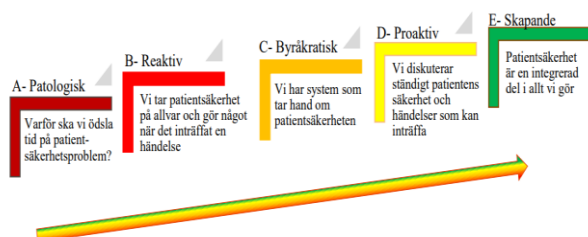
Tidigare inarbetade rutiner för tilldelning, ändring och borttagning av behörighet till det digitala journalsystemet har reviderats och anpassats till det nya journalsystemet så att åtkomst till det nya journalsystemet begränsas till de skolor som den journalföringspliktiga personalen arbetar på. Sammanhållen journalföring tillämpas inte i verksamheten. Sekretessbelagd information hanteras och kommuniceras endast enligt upprättade rutiner samt via säkra kanaler.

Loggkontroller genomfördes fram till i mars 2022 i det tidigare journalsystemet för att identifiera olovligt intrång i journaler som man inte har behörighet till. Dessa kontroller var utan anmärkning. För att förhindra olovligt intrång till journaler har den journalföringspliktiga personalen i det nya journalsystemet enbart åtkomst till de skolor som de arbetar på och även om det har bedömts finnas ett ringa behov av loggkontroller är nya rutiner för loggkontroller i det nya journalsystemet under utarbetande.

Journalgranskningar görs på förekommen anledning och arbete pågår för att utveckla rutiner för regelbundna journalgranskningar och egenkontroller.

En god säkerhetskultur

Patientsäkerhet är i fokus som en viktig och integrerad del när styr -och rutindokument tas fram eller uppdateras, vid introduktion av nya medarbetare, vid kompetenshöjande insatser, vid utredning av medicinska avvikelser, vid utveckling av det nya journalsystemet, inköp av medicinteknisk utrustning, utformning av nya lokaler för EMI-mottagningar m.m.

Adekvat kunskap och kompetens

Skolsköterskornas och skolläkarnas yrkeskunskap och kompetens säkerställs dels via individanpassad introduktion av nyanställda skolsköterskor och skolläkare, samt via Metodgenomgångar, Workshops i centrala arbetsmoment och Medicinska fortbildningsdagar. Kompletterande aktuell och ny medicinsk information delges skolsköterskorna på Nätverksmöten för skolsköterskor fyra gånger/läsår. Hösten 2022 infördes som förstärkt informationskälla och komplement till EMI:s informationskanal ”Samarbetsytan (SY)” ett månadsbrev till skolsköterskor med information om ny kunskap inom aktuella områden, t.ex. nya rutiner/riktlinjer inom EMI samt nya riktlinjer för regionens hälso- och sjukvård och samarbetet mellan kommun och regionen. Skolläkarna erhåller kompletterande samt riktad yrkeskunskap och kompetens på skolläkarmöten en gång/månad. I samband med utredning av medicinska avvikelser och BUS-avvikelser genomförs riktade utbildningsinsatser på individnivå som vid behov kompletteras på gruppnivå.

Rektor har tilldelats ansvar för dimensionering och bemanning av skolsköterska. Kontinuerligt arbete pågår med att öka rektorernas kunskap om regelverk för och innehåll i Elevhälsans Medicinska Insats (EMI) för att säkerställa att bemanningen av skolsköterskor motsvarar skolans sammanlagda behov för att både kunna utföra förebyggande och hälsofrämjande arbete enligt EMI:s basprogram på individnivå samt ha utrymme för att vara delaktig i skolans hälsofrämjande och förebyggande arbete på grupp- och organisationsnivå. Bemanningen av skolläkare regleras via läsårsvisa avtal utifrån skolans behov.

Patienten som medskapar

PSL 2010:659 3 kap. 4 §

Samverkan med elever och deras vårdnadshavare ingår som en naturlig del i arbetet inom Elevhälsans medicinska insats (EMI). Vårdnadshavare får vid skolstart information om innehåll och uppdrag för EMI samt att arbetet sker under samma höga sekretess som övrig hälso- och sjukvård. Arbete som rör elevens hälsa sker i dialog med elev och vårdnadshavare. Samtycke inhämtas alltid från vårdnadshavare eller elev när sekretessbelagd information från elevens journal som t.ex. resultat från en utredning ska delges övrig skolpersonal. Eventuella synpunkter och klagomål hanteras direkt med berörd personal eller via rektor alternativt verksamhetschef.

AGERA FÖR SÄKER VÅRD

SOSFS 2011:9, 5 kap. 2 §, 7 §, 8 §, 7 kap. 2 § p 2, PSL 2010:659, 3 kap. 10 §

Att upprätthålla en hög vaccinationstäckning enligt det Nationella vaccinationsprogrammet för barn som, ingår i EMI:s basprogram, har varit ett prioriterat område och förväntas liksom tidigare år ligga på en hög nivå. Med anledning av byte av journalsystem våren 2022 har det inte varit möjligt att ta fram statistik för vaccinationstäckning under läsåret 2021/2022 som underlag för jämförelser med tidigare år samt med vaccinationer på nationell nivå.

Patientsäkerhet är en integrerad del som genomsyrar allt arbete som genomförs inom Elevhälsans medicinska insats där inkomna medicinska avvikelser utgör ett viktigt underlag för det kontinuerliga utvecklingsarbete som sker.

Område	Mål	Resultat	Analys av resultat	Åtgärd	Uppföljning åtgärd	Omfattning	Källa
Dokumentation	Alla elever erhåller insatser enligt EMI:s basprogram och vården går att följa	Bristar i dokumentation har identifierats	Bristar i gällande rutindokument Bristande kunskap hos medarbetare om gällande rutiner Bristar i journalsystemet	Förbättrade samt nya rutindokument Kunskapsbörjande insatser om gällande rutiner på individ / grupp nivå. Fortlöpande utveckling och förbättring av journalsystemet	Uppföljning av medicinska avvikelser Rutiner för egenkontroll med regelbundna journalgranskningar är under utarbetande och ska implementeras 2023 Uppföljning av inkomna synpunkter från skolsköterskor och skolläkare	Antalet medicinska avvikelser ökade 2022 Inkomna synpunkter har minskat under hösten 2022	Medicinska avvikelser Möten med skol-sköterskor och skolläkare E-post, telefonsamtal och möten
Vaccination	Alla elever erhåller insatser enligt program på ett patientsäkert sätt	Bristar har identifierats i: dokumentation arbetssätt	Hög arbetsbelastning/ Stress Bristande kunskap om gällande rutiner	Ökad bemanning av skolsköterskor Kunskapsbörjande insatser om gällande rutiner på individ / grupp nivå.	Uppföljning av medicinska avvikelser Journalgranskning		Medicinska avvikelser Journalgranskning

Öka kunskap om inträffade vårdskador

SOSFS 2011:9 7 kap. 2 § sista stycket, HSLF-FS 2017:40 3 kap. 1 §, PSL 2010:659 3 kap. 3

Inga vårdskador har identifierat under innevarande år.

Stärka analys, lärande och utveckling

PSL 2010:659, 6 kap. 4 §, SOSFS 2011:9 5 kap. 5 §, 7 kap. 2 § p 5

Medicinska avvikelser

Antalet medicinska avvikelser från Stockholms stads kommunala skolor har ökat jämfört från föregående år. Under år 2022 har 124 stycken medicinska avvikelser utretts och slutförts. År 2021 utreddes 90 stycken.

Orsak till avvikelser	Antal rapporter
Utebliven vård	28
Dokumentation	23
Prorenata	18
Eftersatt arbete	16
Vaccinationer	14
Annan vårdgivare	10
Medicinsk utrustning	5
Journalhantering	5
Postgång	3
BHV-överföring till skolans EMI	2
Sekretess	2
Skolexpedition	1

Analys. Skolsköterskor och skolläkare uppmanas fortlöpande om att rapportera in de brister och avvikelser som de identifierar i sitt arbete. De inrapporterade medicinska avvikelserna fungerar som en viktig del och underlag för kontinuerlig uppdatering av rutindokument, kontinuerlig utveckling av det nya digitala journalsystemet samt att identifiera vilka behov av kompetenshöjande insatser som det finns behov av på individnivå samt i verksamheten för att höja kvalitet och patientsäkerhet.

De vanligaste orsakerna till medicinska avvikelser faller inom områdena utebliven vård, dokumentation, eftersatt arbete, brister i det nya digitala journalsystemet, brister i arbetssätt, eftersatt arbete och vaccinationer. En del medicinska avvikelser gäller en specifik elev, andra rapporter avser flera elever eller mer generella insatser.

En bidragande orsak till det högre antalet medicinska avvikelser 2022 bedöms vara byte av digitalt journalsystem (som vid införandet inte var anpassat till en verksamhet av Stockholms stads storlek) i kombination med hög arbetsbelastning, brister i arbetssätt och bemanning. Antalet rapporter bedöms trots årets ökning fortfarande ligga lågt i förhållande till det totala antalet elever i Stockholm stad. Underrapportering kan bero på att man underlåter att rapportera eller att man väljer att på annat sätt framföra de brister man ser i verksamheten. Åtgärder i form av förstärkta samt nya rutiner, riktad stöd, utbildningsinsatser individuellt samt på verksamhetsnivå och arbete för förstärkt bemanning av skolsköterskor har vidtagits.

Dokumentation och Utebliven vård. Rapporterna handlar om att insatser som ska utföras eller är utförda enligt basprogrammet inte är dokumenterade så att vården går att följa och har resulterat i att elever inte har erbjudits årskursbundna insatser enligt basprogrammet för elevhälsans medicinska insats. Några rapporter handlar om att uppföljning av kontrollelever inte har genomförts i planerad tid utan först efter upptäckt i sent skede.

Eftersatt arbete. Rapporterna handlar om att alla elever på skolan inte har erbjudits insatser enligt basprogrammet eller att uppgifter från annan vårdgivare, till exempel BHV, extern skola inte har inhämtats och/eller dokumenterats vid skolstart eller skolbyte. Eftersatt arbete rapporteras ibland via avvikelserrapporter eller om skolsköterskan inte själv larmar om läget får Centrala EMI ofta kännedom om eftersatt arbete i samband med att ny skolsköterska börjar på skolan eller får introduktion, men det kan även ske via rapport från skolläkare. Eftersatt arbete uppstår när rutiner och styrdokument inte har följts. Det uppstår ofta och snabbt vid vakanser i samband med rekrytering av ny skolsköterska, vid sjukskrivningar samt när bemanning av skolsköterska är otillräcklig utifrån skolans behov.

Vaccinationer. Rapporterna handlar om att vaccinationsplaneringar inte har följts och att planerade vaccinationer inte har blivit utförda i tid. I flera fall har vaccinationer försenats vilket medför att eleverna inte har haft fullgott skydd mot smitta. I andra fall har vaccinationer getts för tidigt eller har av misstag ett annat vaccin getts än det som var avsett. Det har brustit i dokumentation samt uppföljning på skolan. Ett skäl till brister i dokumentation är att skolsköterskan har hög arbetsbelastning och/eller ofta blir avbrutna i sitt arbete.

Annan vårdgivare. Rapporter om avvikelser som har skett hos andra vårdgivare överförs till respektive vårdgivare.

Medicinteknisk utrustning. Rapporter från några skolor där vacciner behövt kasseras på grund av att kylskåpen inte har haft rätt temperatur. Vacciner är mycket temperaturkänsliga och skyddseffekten av vaccination avtar snabbt om vaccin förvaras vid felaktig temperatur. Kravet på medicinska kylskåp med larmsystem och temperaturhistorik har skärpts och de flesta skolor har nu kylskåp som uppfyller kraven.

Journalhantering. Rapporter om att journaler från BHV eller tidigare skola inte har rekvirerats och/eller att skolsköterskan inte tagit del av och dokumenterat väsentlig information för att upprätthålla kvalitet och patientsäkerhet i vården.

Postgång. Rapporter om enstaka brister i extern och intern postgång där remissvar och remisser inte har kommit fram till mottagaren.

BHV-överföring till skolan. Med anledning av byte av journalsystem fick information från BHV till EMI hösten 2022 åter överföras i pappersform. Trots detta inkom enbart 2 rapporter om brister. Arbetet har inletts tillsammans med Region Stockholm med mål att hösten 2023 kunna återinföra en säkrare överföring av information från BHV till EMI via digital överföring av BHV-journaler till EMI-journaler.

Sekretess. En rapport har inkommit om att driftstörningar på Pullprintskrivare har resulterat i att dokument med sekretessbelagd information har skrivits ut efter att skolsköterskan lämnat skrivaren.

Klagomål och synpunkter

SOSFS 2011:9, 5 kap. 3 §, 3 a § och 6 §, 7 kap. 2 § p 6

Vårdnadshavare och elever informeras vid skolstart via en broschyr samt via www.stockholm.se information om att EMI på Enheten för elevhälsa kan kontaktas för frågor eller synpunkter på vården inom EMI.

Samarbete med patienter och närstående samt klagomål och synpunkter har huvudsakligen hanterats av skolsköterska och skolläkare lokalt på varje skola, ibland i samarbete med rektor på berörd skola, i ett par fall i samråd eller i samarbete med EMI på Enheten för elevhälsa. När EMI på Enheten för elevhälsa tar emot klagomål och synpunkter, utreder EMI ärendet genom journalgranskning samt samtal med berörda parter och återkopplar till berörda parter.

Riskmedvetenhet och beredskap

Ett dokument med rutiner för att upprätthålla kvalitet och patientsäkerhet vid arbete och dokumentation vid driftstörningar av det digitala journalsystemet har upprättats. Alla skolsköterskor och skolläkare har fått information om dokumentet och uppmanats att ta del av samt skriva ut dokumentet och förvara det på ett lättillgängligt ställe som beredskap vid driftstörningar.

Rutindokument uppdateras fortlöpande för att öka kvalitet och patientsäkerhet och vikten av att i sitt arbete fortlöpande ta del av samt ha god kännedom om gällande rutiner påtalas vid introduktion av nyanställda samt vid alla kompetenshöjande insatser.

MÅL, STRATEGIER OCH UTMANINGAR FÖR KOMMANDE ÅR

Ett behov av ett närmare samarbete med skolsköterskor på Stockholms stads skolor för att öka kvalitet och patientsäkerhet har identifierats och ett arbete har inletts för att utreda på vilket sätt detta, utifrån tillgängliga resurser, på bästa sätt kan tillgodoses.

Rutiner för utökad journalgranskning, egenkontroll och loggkontroller är under utarbetande.

Arbete har inletts tillsammans med Region Stockholm med målet att hösten 2023 återinföra en säkrare informationsöverföring av BHV-journaler till EMI-journaler via digital överföring.

Patientsäkerhetsberättelse

Elevhälsans psykologiska insats

År 2022

PSL 2010:659, SOSFS 2011:9 7 kap. 3 §

Denna patientsäkerhetsberättelse beskriver 2022 års kvalitets- och patientsäkerhetsarbete gällande den hälso- och sjukvård som erbjuds elever i Stockholm stads skolor genom elevhälsans psykologiska insats.

Innehåll

SAMMANFATTNING.....	12
GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SÄKER VÅRD.....	12
Övergripande mål och strategier.....	12
Organisation och ansvar.....	12
Samverkan för att förebygga vårdskador.....	13
Informationssäkerhet.....	13
En god säkerhetskultur.....	13
Adekvat kunskap och kompetens.....	13
Patienten som medskapare.....	14
AGERA FÖR SÄKER VÅRD.....	15
Riskhantering.....	15
Avvikelser.....	16
Klagomål och synpunkter.....	17
MÅL, STRATEGIER OCH UTMANINGAR FÖR KOMMANDE ÅR.....	17

SAMMANFATTNING

De viktigaste åtgärderna som vidtagits:

- Nytt journalsystem, Prorenata, har införts
- Psykologerna har erbjudits kompetensutveckling och handledning gällande psykologutredning inför mottagande i grundsär- och gymnasiesärskola.

De viktigaste resultaten som uppnåtts:

- Tekniska lösningar och nya rutiner har gett bättre förutsättningar för psykologer från bemanningsföretag att journalföra
- En fortsatt hög kvalitet och större likvärdighet i psykologbedömningarna inför mottagande i grundsär- och gymnasiesärskola.

En blick framåt:

- Fortsatt arbete för att öka följsamhet till Stadens rutiner gällande psykologer från bemanningsföretag
- Förbättrad samverkan för säkrare bedömningar av elever med intellektuell funktionsnedsättning
- Fortsatt arbete för att öka rektorers kunskap om psykologens roll och arbete.

GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SÄKER VÅRD

Övergripande mål och strategier

PSL 2010:659, 3 kap. 1 §, SOSFS 2011:9, 3 kap. 1-3 §

De psykologer som är verksamma i Stockholms Stads skolor ska hålla hög och likvärdig kvalitet i det arbete som lyder under hälso- och sjukvårdslagstiftningen. Varje psykologisk bedömning och utredning ska hålla hög kvalitet och säkerhet i bedömningen. Psykologerna ska vara väl förtrodda med metoder och material för utredning samt arbeta enligt riktlinjerna för detta. Alla psykologer som är verksamma i Stadens skolor ska känna till och följa rutiner för dokumentation och hantering av sekretesskyddat material.

Organisation och ansvar

PSL 2010:659, 3 kap. 1 § och 9 §, SOSFS 2011:9, 7 kap. 2 § p 1

Utbildningsnämnden är vårdgivare för den del av elevhälsans psykologiska insats som omfattas av hälso- och sjukvårdslagen. Vårdgivaren representeras av avdelningschefen för Avdelningen för stöd kring lärande och elevhälsa. Som verksamhetschef enligt HSL för elevhälsans psykologiska insats är en centralt anställd läkare på Enheten för elevhälsa utsedd.

Verksamhetschefen har överlåtit ledningsuppgifter gällande psykologernas arbete under hälso- och sjukvårdslagen till psykolog på Enheten för elevhälsa. Medicinska avvikelser hanteras och utreds av medicinskt ledningsansvarig psykolog, vid behov i samarbete med verksamhetschefen. Lex Maria liksom avvikelser i förhållande till samverkansrutiner mellan skola och sjukvård hanteras och utreds av verksamhetschefen.

Rektor ansvarar för dimensionering och bemanning av skolpsykolog samt för lokaler och utrustning. Psykologerna är anställda av rektor på skolenheten, eller hyrs in av skolan från bemanningsföretag, då främst för avgränsade uppdrag.

Samverkan för att förebygga vårdskador

SOSFS 2011:9 4 kap. 6 § och 7 kap. 2 § p 3

Psykologerna är väl insatta i och följer samverkansrutinerna som beslutats av Region Stockholm och Stockholms kommuner i samverkan 2022-05-19¹. Skolpsykologer strävar efter god samverkan på lokal nivå mellan skola och regionens mottagningar för barn och unga (BUP och första linjens psykiatri). Skolpsykologer har i sina lokala psykolognätverk bjudit in representanter från mottagningar i närområdet för att skapa bättre förutsättningar för samverkan. I de fall elever riskerar att falla mellan stolarna förs dialog mellan skola och lokal vårdinstans. I samverkan finns också i vissa fall behov av att förtydliga gränserna mellan skolans och regionens uppdrag.

Informationssäkerhet

HSLF-FS 2016:40, 7 kap. 1 §

Journalssystemet Prorenata infördes i mars 2022. Samtliga skolpsykologer som utför arbete på Stockholms stads grund- och gymnasieskolor ges tillgång till systemet via fastställda rutiner. Medicinskt ledningsansvarig psykolog beslutar om behörigheter och ansvarar för att behörigheter uppdateras. Rutin finns för månadsvis kontroll av obehöriga inloggningar. Loggkontroller utförs av medicinskt ledningsansvarig psykolog. Det finns tydliga rutiner för hantering av journalmaterial och andra sekretessbelagda uppgifter.

En god säkerhetskultur

I psykologernas ansvar ligger att ta kontakt med medicinskt ledningsansvarig psykolog då något som skulle kunna påverka patientsäkerheten negativt har inträffat, eller riskerar att inträffa. Förutom att det enskilda ärendet utreds används informationen för att utveckla verksamheten. Frågor som kan vara aktuella på en generell nivå lyfts med psykologgruppen för diskussion och samråd, tex om behov av förtydligande rutiner eller metodstöd. Samverkan runt utvecklingsarbete upplevs positivt, det gynnar delaktighet och förtydligar yrkesansvaret hos psykologerna. Patientsäkerhetsberättelsen ligger därmed också till grund för vidare arbete tillsammans med psykologer, och gällande psykologer från bemanningsföretag också med deras chefer.

Adekvat kunskap och kompetens

- Alla nyanställda psykologer har fått introduktion där Ledningssystemet, stöddokument samt rutiner för journalföring och utredningsmetodik har ingått. Till introduktionen hör också föreläsning om psykologutredning inför mottagande i grund- och gymnasiesärskola, samt föreläsning om kristeori och krisstöd
- Samtliga psykologer har genomgått digital utbildning i Prorenata

---

¹ Samverkansrutiner för hälso- och sjukvård, skola och förskola vid remittering, utredning och behandling av barn med misstänkt ADHD, autismspektrumtillstånd och intellektuell funktionsnedsättning i Stockholms län, 2022-05-19

- Internutbildning i testmaterialet SON-R har erbjudits psykologerna en gång/termin
- De aktuella rutindokumenterna hålls tillgängliga för alla psykologer anställda i Staden i gemensam digital mapp. Vid uppdatering eller ändringar meddelas psykologgruppen också via e-post
- Psykologer som arbetar 50% eller mer erbjuds att delta i regelbunden grupphandledning.

Övrig kompetensutveckling som erbjudits alla stadens anställda skolpsykologer under året:

- Föreläsning: Tvärprofessionell samverkan för tillgänglig lärmiljö
  - Kurs i handledning om fyra halvdagar
  - Föreläsning från Skolverket: Sexualitet, samtycke och relationer, jämställdhet och värdegrundsarbete
  - Seminarium: Psykisk hälsa ur ett existentiellt perspektiv
  - Föreläsning: Digitala medier och psykisk ohälsa
  - Föreläsning: HBTQI för elevhälsans professioner
- De centralt anställda psykologerna (på Enheten för elevhälsa) har hållit hög tillgänglighet för skolornas psykologer att kontakta för handledning, konsultation och rådgivning gällande bland annat utredningsfrågor, journalföring och sekretess.
  - Psykologbemanningsföretag, enskilda psykologer och rektorer har informerats om lagens och Stadens krav på journalföring och journalhantering. Nya tydligare rutiner har tagits fram och kommunicerats med bemanningsföretag och enskilda psykologer, därmed har följsamhet till rutiner förbättrats sedan tidigare år.
  - Ett nätverk har bildats för de psykologer som arbetar i grund- och gymnasiesärskola, med träffar en gång per termin. Syftet är kollegialt kunskapsutbyte, att dryfta frågor runt diagnostiska överväganden samt att dela förslag på metoder för att stötta den pedagogiska personalen.

Vid början av december 2022 är 21 av de 54 anställda psykologerna anställda på deltidstjänster.

Deltidsarbetande psykologer deltar i mindre utsträckning än heltidsanställda i kompetensutvecklande och kvalitetssäkrande insatser. Det innebär att rutiner och metoder inte implementeras effektivt och att viktig information riskerar att inte nå fram till samtliga psykologer. Psykologer som inte har möjlighet att delta i den kompetensutveckling som erbjuds riskerar att inte utveckla sin kompetens i takt med nya rön och kunskap vilket på sikt kan leda till brister i patientsäkerhet.

Stadens 54 anställda skolpsykologer fördelas på drygt hälften (75) av Stadens 146 grundskolor och 4 av de 25 gymnasieskolorna. Övriga skolor köper in psykologtjänster via bemanningsföretag, då framför allt för avgränsade uppdrag som psykologutredningar. Av de skolor som har egen psykolog saknar många psykolog i den omfattning som krävs för att både möta skollagens intention om förebyggande och främjande elevhälsoarbete och elevernas rättighet till psykologutredning och bedömningar när det behövs.

Patienten som medskapare

PSL 2010:659 3 kap. 4 §

Elev och vårdnadshavare informeras tydligt om vad psykologens insats, tex utredning eller bedömning innebär, hur den kommer att genomföras och varför. Elevens och vårdnadshavarens synpunkter på situationen, önskemål och uppfattningar om vad som hindrar eller är bekymmersamt ska tas tillvara i varje bedömning/utredning. Psykologerna arbetar med informerat samtycke och hög transparens, vilket är nödvändigt för att insatsen ska leda till ökade förutsättningar för elevens lärande och hälsa. Vid

återgivning av bedömning/utredning till elev och vårdnadshavare finns ett metodstöd som lanserades 2021 och som används av psykologerna alltmer frekvent.

AGERA FÖR SÄKER VÅRD

SOSFS 2011:9, 5 kap. 2 §, 7 §, 8 §, 7 kap. 2 § p 2, PSL 2010:659, 3 kap. 10 §

- Granskning av journalföring görs på förekommen anledning, till exempel då medicinskt ledningsansvarig psykolog uppmärksammas på brister
- Regelbunden uppdatering av behörigheter till journalsystemet
- Kontroll av registrerade obehöriga inloggningar genom stickprov, månadsvis. Inga obehöriga inloggningar har uppdagats under 2022.

Riskhantering

SOSFS 2011:9, 5 kap. 1 §, 7 kap. 2 § p 4

Det finns fortsatt brister gällande dokumentation då samtliga psykologer från bemanningsföretag ännu inte journalför i Stadens journalsystem. Fler psykologer journalför dock nu i jämförelse med tidigare år, beroende på förenklade rutiner och bättre samverkan med bemanningsföretagen. I och med införandet av de nya rutinerna har också skolornas administration minskat och praktiska hinder för journalföring har reducerats. Tidigare stora brister märks i att utlåtande från psykologutredningar inte går att återfinna eller att de förvaras i strid med sekretesslagstiftningen. Inte heller går underlag för bedömningar (texttestprotokoll) att återfinna. Åtgärder som fortgår är frekvent kontakt med bemanningsföretagen och de enskilda psykologerna. Personlig kontakt leder till ökad kännedom och följsamhet till rutinerna.

Vid diagnosticering av intellektuell funktionsnedsättning krävs att psykologen gör en självständig bedömning utifrån diagnoskriterier. I många fall är det svårbedömt, särskilt då eleven har en svag begåvning i kombination med autism eller har fysiska funktionsnedsättningar. Osäkerhet i bedömningar gör att olika psykologer kan dra olika slutsatser utifrån underlaget, så att det uppstår oklarhet om en elev tillhör grund- respektive gymnasiesärskolans målgrupp eller inte. För elev och vårdnadshavare kan detta innebära otrygghet och skolgång i miljö som inte gynnar eleven. För att öka trygghet i diagnosticering krävs dels att bevaka prejudikat och nationell praxis på området, dels ett kontinuerligt pågående samtal inom professionen, på nätverksträffar, i utredningshandledning osv.

För elever i förskoleklass som tidigare har diagnosticerats med intellektuell funktionsnedsättning men där nivå av nedsättning inte angetts finns krav på förnyad psykologbedömning för fastställande av nivå. Denna elevgrupp har ökat avsevärt sedan förskoleklass blev obligatorisk och ansvar för psykologbedömningar har övergått från Regionen till skolan. I många fall är dessa elever mycket svårbedömda, skolan har ännu inte lärt känna eleverna, de har inte hunnit etablera sig i skolan och är fortfarande små mognadsmässigt. Det kan leda till bedömningar på osäkra grunder, där eleven inte gynnas av insatsen. För att hitta bättre sätt att lösa detta kommer samverkan med psykologgruppen, inom Enheten för elevhälsa, med elevhälsans medicinska insats och med Mottagandeteamet att utvecklas under kommande år.

Införandet av det nya digitala journalsystemet Prorenata har skett relativt problemfritt för de anställda skolpsykologernas del. Samtliga av de anställda psykologerna journalför och har återkopplat synpunkter

och förslag för de justeringar som behövs. Ett bekymmer som kvarstår gäller support för användarna. Supportkedjan upplevs ineffektiv och långsam. Det har i flera fall lett till att journalföring fördröjts, vilket innebär risk för felaktig journalföring, särskilt för psykolog från bemanningsföretag som gör enstaka insatser på en skola, eller för den fasta psykolog som har deltidstjänst på skolan. Hur supportkedjan fungerar är en fråga för samverkan mellan flera delar inom förvaltningen och externa leverantörer. Enheten för elevhälsa kommer att lyfta problemet i relevanta samverkansforum.

Avvikelser

PSL 2010:659, 6 kap. 4 §, SOSFS 2011:9 5 kap. 5 §, 7 kap. 2 § p 5

Kunskap om vikten av att rapportera avvikelser har ökat i psykologgruppen. Vid introduktion av nyanställda går ledningssystemet noggrant igenom och psykologens ansvar att rapportera till medicinskt ledningsansvarig psykolog betonas. Medicinskt ledningsansvarig psykolog ansvarar för att bedöma avvikelsernas karaktär, utreda och sammanställa. Vid behov konsulteras verksamhetschefen enl. HSL.

Avvikelse	Risk/skada	Åtgärd	Analys
Psykolog upptäcker att hen lagt in ett utlåtande i fel elevs journal. Psykolog kontaktar support som återkopplar att felaktiga dokumentet är borttaget. Vid kontroll efter en tid ligger dokumentet ändå kvar.	Risk för röjande av känsliga uppgifter gällande annan elev om vårdnadshavare begär ut journal	Supporten kontaktas åter, dokumentet tas då bort.	Viktigt för berörd psykolog att följa upp att begärda åtgärder från supporten har genomförts. Journalsystemet är nytt även för supporten och inlärningsperiod pågår även där. Inga ytterligare åtgärder utifrån detta fall krävs
Psykolog har missat att dokumentera samtal med socialtjänsten i samband med orosanmälan	Orsakat minskat förtroende i kontakten mellan skola och vårdnadshavare, då vårdnadshavare önskat information om hur ärendet hanterats av skolan	Psykologen har i efterhand fört in anteckning i journalen, efter kontroll med handläggare på socialtjänsten om datum	Enligt psykologen orsakat av stress och tekniska problem som gjort att anteckningen inte gjordes i samband med händelsen. Inget behov av förändrade eller förtydligande av rutiner
Skolsköterska har anteckning om att namngiven psykolog från bemanningsföretag utrett elev under våren 22. Ingen psykologjournal finns och utlåtandet går ej att hitta. Nyligen anställd psykolog på skolan kontaktar bemanningspsykologen. Enlig denne ska utlåtande ha sänts till dåvarande skolsköterska.	Elevers svårigheter kan inte följas upp utan ytterligare utredningsarbete. Vården går inte att följa. Vårdnadshavare har inte fått återkoppling på resultat av utredning.	Diskussion pågår om behov av förnyad psykologutredning. Skolans nuvarande psykolog följer upp ärendet. Psykolog som gjort den tidigare utredningen arbetar ej kvar hos bemanningsföretaget.	Orsak till avvikelsen är att bemanningspsykologen inte haft tillgång till stadens journalsystem. Bättre rutinsättningar och förenklade rutiner för journalföring har införts under året. Uppföljning av efterlevnad behöver göras frekvent. Medicinskt ledningsansvarig psykolog ansvarar.
Skolpsykolog avskriver vid två tillfällen av förnyade bedömningar elevs diagnos Intellektuell funktionsnedsättning vilka tidigare ställts av annan psykolog. Föräldrar överklagar i båda fallen till Skolväsendets överklagandenämnd som upphäver beslutet att elev inte längre ska tillhöra grundsärskolan samt efterlyser kompletterande utredning för klargörande samt nytt beslut om mottagande i grundsärskola eller inte.	Oro hos vårdnadshavare, elev och skola. Oklarhet gör att eleven riskerar att inte få rätt stöd och undervisning	Skolan bekostar i båda fallen ”second opinion” från annan psykolog. Aktuell psykolog har möte med medicinskt ledningsansvarig psykolog samt med psykolog specialiserad på utredningsfrågor, för att resonera kring diagnostiska avvägningar och för klargörande av hur en bedömning behöver underbyggas i utlåtandet.	Händelsen avspeglar en förändrad praxis på nationell nivå och vissa kvarstående oklarheter gällande avvägningar och tolkningar av testresultat i jämförelse med de adaptiva funktionerna vid diagnosticering av intellektuell funktionsnedsättning. Omvärldsbevakning samt diskussioner och klargörande med psykologgruppen behöver fortgå. Medicinskt ledningsansvarig psykolog ansvarar.

Nyanställd psykolog upptäcker vid övergången till nya journalsystemet att det på båda dennes skolor saknas psykologjournal för flera elever som utretts av psykologer från bemanningsföretag. Utlåtanden finns i EMIs journal. Ingen information om var bedömningsunderlaget finns.	Vården går inte att följa, skola och elev och vårdnadshavare har inte tillgång till resultat och journal. Uppföljning försvåras.	Psykologen hämtar in och journalför information för de elever på skolorna som planeras ansöka eller har ansökt om placering på särskola. Tillsammans med skolsköterska överförs psykologutlåtanden från elevhälsans medicinska journal till psykologjournalen.	Medicinskt ledningsansvarig psykolog driver ett utökat samarbete med bemanningsföretagen för att öka följsamhet till rutiner. Förbättring har skett under hösten
---	--	--	--

Klagomål och synpunkter

SOSFS 2011:9, 5 kap. 3 §, 3 a § och 6 §, 7 kap. 2 § p 6

Rutin är att klagomål och synpunkter gällande psykologens arbete i skolan i första hand hanteras lokalt på skolan. Alla psykologer ska även informera medicinskt ledningsansvarig när klagomål eller synpunkter framförts. Medicinska ledningsansvarig avgör om vidare utredning och/eller åtgärder behövs för att utveckla verksamheten. Inga klagomål eller synpunkter har inkommit under 2022.

MÅL, STRATEGIER OCH UTMANINGAR FÖR KOMMANDE ÅR

Psykologerna vid Enheten för elevhälsa kommer att fortsätta utveckla introduktionen för nyanställda psykologer samt hålla hög tillgänglighet för handledning vid utredningsfrågor och bedömningar. Testmaterial som tillhandahålls ska vara de senast uppdaterade och normerade utgåvan. Vid träffar då samtliga stadens egna anställda psykologer bjuds in kommer rutiner att påminnas om och förtydligas. Det metodstöd som finns kommer att hållas uppdaterade och implementeras kontinuerligt.

Samverkan med mottagandeteamet kommer att utvecklas för att göra stödmaterial och rutiner kring psykologbedömningarna inför mottagande i grund- och gymnasiesärskola tydligare.

Uppföljning av att psykologer från bemanningsföretag fullgör journalföringsplikten enligt Stadens rutiner kommer att göras frekvent. Detta genom regelbunden kontakt med bemanningspsykologernas chefer så att ansökan om behörighet alltid kommer in när en ny konsult tillkommer i bemanningsföretaget. Medicinskt ledningsansvarig psykolog behöver systematiskt följa upp att journalföring därefter sker och ha personlig kontakt med den aktuella psykologen om det krävs. Målet 2023 är att samtliga utförda insatser inom hälso- och sjukvårdens område ska journalföras.

En utmaning när det gäller journalföringen är att systemet för support i dagsläget inte är tillräckligt snabbt för att fungera tillfredställande för bemanningspsykologerna som endast är på en skola några dagar för att göra sitt uppdrag. På detta sätt påverkas patientsäkerheten. I dessa frågor krävs samverkan och information från ledningsansvarige med agenter runt supportkedjan. En fråga att i samverkan söka lösning på är också praktiska frågor som hur psykologer som journalför från egen dator kan lämna ut utlåtande i pappersform till tex vårdnadshavare, då stadens skrivare inte är möjliga att använda i de fallen. Det finns utmaningar inom staden när det gäller likvärdig tillgång till psykolog. Enheten för elevhälsa arbetar för att öka rektorers kunskap om vad skolpsykologen kan bidra med i skolans arbete, samt erbjuder stöd och råd vid rekrytering av skolpsykolog. Viktigt är också att skolpsykologerna själva kan beskriva och framhålla sin kompetens och hur de kan bidra till elevers lärande och hälsa även på grupp- och organisationsnivå.

Patientsäkerhetsberättelse för Skolfams psykologiska insats År 2022

Inledning

PSL 2010:659, SOSFS 2011:9 7 kap. 3 §

Denna patientsäkerhetsberättelse rör det hälso- och sjukvårdsarbete som bedrivits av Skolfams psykologer under 2022.

Innehåll

Övergripande mål och strategier	19
Organisation och ansvar	19
Samverkan för att förebygga vårdskador.....	20
Informationssäkerhet	20
En god säkerhetskultur.....	20
Adekvat kunskap och kompetens	21
Patienten som medskapare	21
Riskhantering.....	22
Avvikelser	22
Klagomål och synpunkter.....	23

SAMMANFATTNING

Under 2022 så avsågs att utveckla och stärka patientsäkerhetsarbetet på Skolfam genom att införa ett nytt digitalt journalsystem, att utveckla rutiner och arbetsprocesser i verksamheten samt förbättra arbetet med egenkontroll i psykologgruppen.

De viktigaste åtgärderna som vidtagits för att öka patientsäkerheten

- Nytt journalsystem från mars 2022.
- Ny samtyckesblankett för hälso- och sjukvårdsarbetet i Skolfam.
- Mätt elevernas delaktighet i Skolfam.
- Psykologgruppen har genomfört journalgranskning.

De viktigaste resultaten som uppnåtts

- Det nya journalsystemet har underlättat journalföringen för Skolfams psykologer och gjort det enklare att följa den vård som ges.
- Ett nytt och förtydligt samtycke för vårdnadshavare att underteckna vid start i Skolfam gör det möjligt att bedriva ett säkert hälso- och sjukvårdsarbete i Skolfam.

En blick framåt

- Patientsäkerhetsarbetet ska ständigt förbättras och därför är det viktigt att fortsatt utveckla egenkontrollen i verksamheten samt arbeta med psykologgruppen för att öka medvetenheten om risker för att stärka patientsäkerheten.

GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SÄKER VÅRD

Övergripande mål och strategier

PSL 2010:659, 3 kap. 1 §, SOSFS 2011:9, 3 kap. 1-3 §

Skolfams psykologer ska bedriva ett patientsäkert hälso- och sjukvårdsarbete med hög kvalitet. Detta ska ske genom:

- God kännedom om rutiner och processer i verksamheten, samt utveckla dessa när behov uppstår.
- Identifiera och vara medvetna om risker i patientsäkerhetsarbetet och hur de kan förebyggas.
- Arbeta med egenkontroll för att öka kvaliteten.

Organisation och ansvar

PSL 2010:659, 3 kap. 1 § och 9 §, SOSFS 2011:9, 7 kap. 2 § p 1

Skolfam är en samverkansorganisation inom Stockholms stad som innebär att socialnämnden har det övergripande ansvaret för Skolfam som har sin grund i socialtjänstens helhetsansvar för familjehemsplacerade barn samt arbetsgivaransvaret för personalen inom Skolfam. Utbildningsnämnden är vårdgivare för de insatser inom Skolfam som utförs av psykologer och omfattas av Hälso- och sjukvårdslagen (HSL). Utbildningsnämnden har utsett avdelningschefen för Avdelningen för Stöd kring lärande och Elevhälsa vid Utbildningsförvaltningen till vårdgivarens representant. Inom avdelningen Enheten för elevhälsa så finns en centralt anställd läkare som är verksamhetschef enligt HSL. Verksamhetschefen har överlåtit det medicinska ledningsansvaret för Skolfams psykologiska insatser till en psykolog på Skolfam. Medicinska avvikelser hanteras och utreds av medicinskt ledningsansvarig psykolog på Skolfam. Utredningar gällande lex Maria sker i samarbete med verksamhetschefen.

Biträdande enhetschef inom Socialförvaltningen på enheten Resursteam barn- och ungdom har tilldelats ansvar för dimensionering och bemanning gällande psykologresurs inom Skolfam, samt även ansvar för lokaler och utrustning.

Samverkan för att förebygga vårdskador

SOSFS 2011:9 4 kap. 6 § och 7 kap. 2 § p 3

Inom Skolfams HSL-uppdrag så sker samverkan mellan verksamhetschef enligt HSL på Utbildningsförvaltningen, medicinskt ledningsansvarig psykolog på Skolfam och biträdande enhetschef på Socialförvaltningen regelbundet, vilket är centralt eftersom Skolfams psykologer är verksamma i två olika förvaltningar. Skolfams psykologer samverkar med elevhälsan på de skolor i Stockholms län där eleverna går, samt exempelvis med BUP vid behov. Genom Enheten för Elevhälsa får Skolfams psykologer information om den samverkan som sker mellan Region Stockholm och Stockholms stad. Skolfams psykologer samverkar och har erfarenhetsutbyte med övriga psykologer inom Skolfam i både regionala och nationella Skolfam-nätverk. Just nu pågår ett nationellt projekt i Skolfam för att revidera de testinstrument som används i den psykologiska kartläggningen och i den arbetsgruppen ingår psykolog från Skolfam Stockholm.

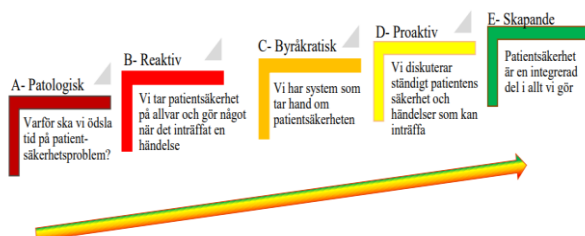
Informationssäkerhet

HSLF-FS 2016:40, 7 kap. 1 §

Under 2022 så infördes det nya digitala journalsystemet Prorenata. Övergången till det nya systemet har fungerat bra och nya rutiner har tillskapats i och med bytet av system. Det finns nu tydliga rutiner för både hur behörighet ges och kontrolleras, och hur användandet sker patientsäkert. Skolfam har haft möjlighet att arbeta fram egna mallar i det nya systemet, anpassade efter Skolfams specifika uppdrag, vilket har lett till att det enklare går att följa den vård som ges. Alla Skolfams psykologer har genomgått en digital utbildning i det nya systemet.

En god säkerhetskultur

Skolfams psykologer har möten varannan vecka där patientsäkerheten är en stående punkt och diskuteras, men det finns utrymme för utveckling för att säkerhetskulturen och patientsäkerheten ska genomsyra hälso- och sjukvårdsdelen av verksamheten, och på så sätt uppmuntra medarbetare till att göra riskanalyser och avvikelser som ett verktyg för förbättring. Kommande år behöver det avsättas tid för att gå igenom Sveriges Kommuner och Regioners dialogverktyg Säkerhetskulturtrappan, för att på så sätt främja en öppen kommunikation i det dagliga arbetet kring identifierade risker.

Säkerhetskulturtrappan, SKR

Adekvat kunskap och kompetens

Under året så har alla psykologer på Skolfam har genomgått digital utbildning i det nya journalföringssystemet Prorenata som infördes under våren 2022.

- 1) Övrig kompetensutveckling för Skolfams psykologer under 2022:
  - a) Skolfams psykologer har deltagit på nationell konferens för skolpsykologer samt på Skolfams nationella konferens.
  - b) Ytterligare en psykolog på Skolfam har deltagit i kursen *Barn och Trauma*, 7,5hp Karolinska Institutet.
  - c) Medicinskt ledningsansvarig psykolog har genomgått *Utbildningsprogram för elevhälsans medicinska ledning* med fokus på systematiskt kvalitets-och patientsäkerhetsarbete.
  - d) Psykologgruppen erhållit konsultation kring testmetodik.
- 2) Nyanställd psykolog har fått introduktion i ledningssystem, styrdokument, rutiner och journalsystem.
- 3) Skolfams psykologer har haft möjlighet att delta i föreläsningar anordnade av Enheten för elevhälsa:
  - a) Föreläsning från Skolverket: Sexualitet, samtycke och relationer, jämställdhet och värdegrundsarbete.
  - b) Föreläsning: Digitala medier och psykisk ohälsa.

Patienten som medskapare

PSL 2010:659 3 kap. 4 §

En grundläggande förutsättning för säker vård är patienters och de närståendes delaktighet. Under 2022 har dels en digital enkät riktad till elever i Skolfam använts för att inhämta synpunkter på verksamheten och öka elevernas känsla av delaktighet, svarsfrekvensen på enkäten var 29 %, och sammanfattningsvis upplevde eleverna att Skolfam var till hjälp med skolan och de upplevde sig lyssnade på. På grund av att frågorna är riktade mot hela verksamheterna och inte specifikt i förhållande till legitimerad hälso- och sjukvårdspersonals insatser, så går det inte att utläsa om elevernas upplevelse specifikt beror på hälso- och sjukvårdspersonalens bemötande och insatser eller inte. Dels har elevernas delaktighet i Skolfams arbete med skolmöten (med skola, socialtjänst och familjehem) mätts och registrerats av Skolfam. Tabellen nedan visar hur många procent av eleverna som tillfrågats att delta i skolmötena, hur många procent som faktiskt deltagit och hur många som har fått återkoppling efter mötet.

Aktivitet	Pojkar	Flickor	Totalt
Antal skolmöten där elever har fått möjlighet att delta under 2022.	73 %	77 %	75 %
Antal skolmöten där elever har fått	91 %	98 %	94 %

återkoppling efter mötet under 2022.			
Antal skolmöten där elever har deltagit under 2022.	30 %	23 %	27 %

Under året så har Skolfam tillsammans med Juridiska avdelningen på Stadsledningskontoret arbetat fram nya samtyckesblanketter inför uppstart i Skolfam. Samtycket gällande Skolfams psykologers hälso-och sjukvårdsarbete, som vårdnadshavare undertecknar, har förtydligats gällande innehållet i den psykologiska kartläggningen och gällande vilken information och till vilka aktörer (skola och socialtjänst) som informationen får delas till när samtycket upphäver sekretessen.

AGERA FÖR SÄKER VÅRD

SOSFS 2011:9, 5 kap. 2 §, 7 §, 8 §, 7 kap. 2 § p 2, PSL 2010:659, 3 kap. 10 §

Egenkontroll genomförs i verksamheten för ökad patientsäkerhet, dock finns det utrymme att utveckla egenkontrollen gällande exempelvis granskning av psykologprocesser och journalföring.

- Medicinskt ledningsansvarig psykolog genomför granskning av journalföring på förekommen anledning, till exempel vid brister i journalföringen.
- Loggkontroller av inloggnings på obehöriga inloggnings genomförs kvartalsvis. Under 2022 har inga obehöriga inloggnings uppmärksammats.
- Behörigheten till journalsystemet Prorenata uppdateras dels vid personalförändringar, men även vid två fasta tillfällen under året.
- Under året har psykologgruppen påbörjat ett projekt gällande att granska varandras journalinlägg, detta kommer fortgå under 2023.

Riskhantering

SOSFS 2011:9, 5 kap. 1 §, 7 kap. 2 § p 4

En risk vid införandet av det nya digitala journalsystemet Prorenata som inte identifierades förrän journalsystemet var implementerat var att Skolfams psykologer via Socialförvaltningen har en annan upphandlad leverantör av IT-leveransen än Utbildningsförvaltningen. Detta skapade bekymmer för möjlighet till support av journalsystemet, eftersom Socialförvaltningens leverantör inte hanterade det nya journalsystemet och Utbildningsförvaltningens leverantör inte hade möjlighet att ge support då Skolfams psykologer tillhörde en annan förvaltning. Under hösten har detta lösts i samverkan mellan Utbildningsförvaltningen och leverantören av journalsystemet, och Skolfams psykologer får nu support direkt från leverantören av journalsystemet. Under tiden Skolfams psykologer inte hade möjlighet till support erhöles ett gott stöd av systemstöd på Enheten för Elevhälsa på Utbildningsförvaltningen. För Skolfams psykologer, vars hälso-och sjukvårdsarbete bedrivs under en annan förvaltning än där de är anställda, är det viktigt med god samverkan för att bibehålla en hög patientsäkerhet.

Avvikelser

PSL 2010:659, 6 kap. 4 §, SOSFS 2011:9 5 kap. 5 §, 7 kap. 2 § p 5

Psykologerna rapporterar avvikelser och tillbud skriftligt till medicinsk ledningsansvarig psykolog på Skolfam, som genomför en initial bedömning gällande allvarlighetsgrad av det inkomna ärendet. Är

ärendet av allvarigare karaktär kontaktas verksamhetschef som tillika är ansvarig för anmälningar enligt Lex Maria. I övrigt ansvarar medicinskt ledningsansvarig psykolog för att utreda och sammanställa avvikelserna, för att de ska utgöra underlag för utvecklings- och förbättringsarbetet i verksamheten.

Under 2022 så har inga avvikelser inkommit i verksamheten. Att en verksamhet inte har några avvikelser kan indikera att det behövs ökad kunskap i psykologgruppen kring vikten av att rapportera avvikelser som en del i det ständiga arbetet att förbättra patientsäkerheten. Det är viktigt att det finns avsatt utrymme för genomföra riskanalyser i psykologgruppen och därför kommer det bli aktuellt att arbeta med under kommande år för att öka kvaliteten i verksamheten.

Klagomål och synpunkter

SOSFS 2011:9, 5 kap. 3 §, 3 a § och 6 §, 7 kap. 2 § p 6

Avvikelser, synpunkter, klagomål, tillbud eller händelser tas emot via e-post, telefon, brev eller genom personlig kontakt i verksamheten. Samarbete sker med biträdande enhetschef på Skolfam för att säkerställa att synpunkter och klagomål kopplade till hälso- och sjukvårdsarbetet kommer medicinskt ledningsansvarig psykolog till del. Under 2022 så har inga klagomål eller synpunkter på Skolfams psykologer inkommit.

MÅL, STRATEGIER OCH UTMANINGAR FÖR KOMMANDE ÅR

Patientsäkerheten i verksamheten ska ständigt förbättras och utvecklas, och utifrån årets patientsäkerhetsberättelse framkommer att utmaningar finns inom säkerhetskulturen, såsom att identifiera risker för patientsäkerheten. Det framkommer även förbättringsområden inom egenkontroller och verksamhetens processer. Dessa identifierade områden är tänkta att vara delmål i det övergripande arbetet att hålla en hög kvalitet på hälso- och sjukvårdsarbetet som bedrivs på Skolfam.

MÅL

Att kontinuerligt utveckla kvaliteten på patientsäkerheten inom Skolfam.

Delmål:

- Öka riskmedvetenheten i verksamheten.
- Utveckla egenkontrollen i verksamheten.

Delmål	Strategi/Aktiviteter
Öka riskmedvetenheten i verksamheten.	Avsätta tid för att arbeta med säkerhetskulturen i psykologgruppen. Att uppmantra till riskanalyser och skapa avvikelser. Att tillsammans med verksamhetschef på Enheten för elevhälsa underlätta avvikelsehanteringen genom att skapa ett digitalt system i stället för det analoga som används idag.
Utveckla egenkontrollen i verksamheten.	Att tillsammans med verksamhetschef Enheten för elevhälsa arbeta med ett nytt ledningssystem och fokusera på processer i verksamheten. Att avsätta tid för att arbeta med egenkontroller i verksamheten så som journalgranskning.

